

Saumakohtia

Materiaaleilla on Marjatta Holmalle suuri merkitys. Monissa hänen teoksissaan toistuu karheuden ja sileyden dialogi.

TEKSTI PILVIKKI LANTELA | KUVAT SANTERI HAPPONEN

Merkit, 2024, tempera ja hiili kankaalle.

Pysyy, 2024, tempera, öljy ja hiili juuttikankaalle.

Joulun alla vuonna 2022 Turun Ars Nova -taidemuseossa lepää rauha. Valot ovat himmeät. Joidenkin teosten edessä penkit kutsuvat pysähtymään kuvien äärelle. Kuvataiteilija Marjatta Holman minimalistiset taulut muotoutuvat tilassa modernin ajan ikoneiksi, seesteisiksi ikkunoiksi itsen tai sillaksi kohti pyhää.

Italialainen mikrohistorioitsija Giovanni Levi on kehottanut tutkijoita kysymään: mitä tapahtuu silloin, kun mitään ei näytä tapahtuvan? Tätä voi kysyä myös Holman teoksilta. Äkkiseltään teokset näyttävät äärimmäisen pelkistetyiltä. Galleria Sculptorisissa vuonna 2017 esillä ollut *Jänisliima pellavalle* sisältää nimensä mukaisesti kaksi elementtiä – jänisliimalla aikaansaadut sävyt jättävät pellavalle materiaalina runsaasti tilaa.

Minimalistisen lopputuloksen taustalla on oleilua teosten kanssa, kuten Holma itse työskentelyään nimit-

tää. Turussa vanhassa Hellaksen suklaatehtaassa sijaitseva työhuone on Holmalle rakas tila.

– Maalaan yleensä kananmunatemperalla, jossa minua viehättää materiaalin luonnonmukaisuus ja liukkaus.

Holma aloittaa tyypillisimmin työskentelyn pingottamalla valitsemansa pohjakankaan puukehyksiin. Rovaniemen työhuoneen pöydältä löytyy puuvilla-, juutti- ja pellavakangasta. Joskus taiteilija käyttää myös kaa-keleita tai muita materiaaleja. Pohjustamisen jälkeen Holma maalaa, hankaa tai hioo, esimerkiksi siveltimiä tai sienä käyttäen.

– Usein ensimmäistä maalauskertaa seuraa maalin poispeseminen ja teoksen tarkastelu uudelleen.

Ajallisia ja materiaalisia saumoja

Materiaaleilla on Holmalle suuri merkitys, ja erilaisten pintojen ja materiaalien yhdistely on Holman työskentelylle luonteenomaista. Monissa teoksissa toistuu karheuden ja sileyden dialogi.

– Lopputulos yllättää jollain tavalla aina. Joskus maalausprosessin sattumanvaraisuudesta muotoutuu koko teoksen aihe, tai esimerkiksi maalatun pinnan väärä puoli onkin kiinnostava.

Myös eri maalausten yhdisteleminen tuo yllätyksellisyyttä ja kerroksellisuutta lopullisiin teoksiin. Holmalla on tapana käyttää edellisen aikakauden töistä yhtä keskustelukumppaninaan uusien syntyvien teosten rinnalla.

– Teen maalauksia tietyissä valitsemissani koissa. Koot määräytyvät isoimmillaan oman pituuteni mukaan, jotta pystyn itse liikuttelemaan niitä. Yhdistelemällä näitä pienempiä teoksia saa aikaan myös monumentaalisia teoskokonaisuuksia.

Saumakohtat ovat Holmalle tärkeitä, niin ajalliset kuin materiaaliset saumat.

– Olipa kysymys yksittäisen kappaleen reunoista tai isomman teoksen saumoista, saumakohtissa tapahtuu yleensä jotakin mielenkiintoista tai yllätyksellistä, joka minua viehättää.

Isän työpöydän alla

Holman kiinnostus taidetta kohtaan syntyi varhain.

– Isäni Sakari Holma on arkkitehti, joten meiltä löytyi kotoa aina laadukkaita kyniä ja papereita. Muistan piirrelleeni arkkitehtitoimiston työpöytien alla. Kiinnostukseni rakennuksiin, tilaan ja saumoihin juontuvat eittämättä lapsuuteni vaikutuspiiristä.

JUSSI VIRKKUMAA

Marjatta Holma

- Syntynyt 1976
- Asuu ja työskentelee Turussa
- Teoksia muun muassa Nykyaiteen museo Kiasman, Suomen valtion ja Wihurin kokoelmissa
- Lukuisia yksityis- ja ryhmänäyttelyitä Suomessa. Teoksia on ollut esillä esimerkiksi Helsingin taidehallissa, Mäntän kuvataideviikoilla, Ars Novassa, Galleria Å:ssa, Artag-galleriassa ja galleria Sculptorissa.
- Inspiroituu erityisesti pääsiäisen kärsimysviikosta, jolloin kuuntelee Bachin Johannes-passiota (La Petite Banden esittämänä, Sigiswald Kuijken kapellimestarina) ja Matteus-passioita (BWV 244:n esittämänä).

Holman näyttely Galleria Valossa Arktikumissa 18.12.2024–9.2.2025.

MAIJA HOLMA

Maalaus (2022) on työstetty maalaamalla pohjustusaineilla pellavakankaalle. Se on koottu useasta osasta, mikä saa aikaan monumentaalisen kokonaisvaikutelman.

Holman neljän sisaren sarjasta kaikki päätyivät taidealalle musiikin, valokuvauksen ja kuvataiteen pariin. Marjatta Holma alkoi opiskella toista alaa mutta muutti lopulta suunnitelmiaan ja aloitti opinnot Turun Taideakatemiassa.

– Oli juhlavaa käyttää aikaa aamusta iltaan taiteen tekemiseen.

Edelleen Holman työrytmi on kokonaisvaltainen. Hän viettää työhuoneellaan paljon aikaa.

– Viihdyn työhuoneellani. Se on rähjäinen tila mutta juuri sopiva osin sotkuiseenkin työskentelyyn. Työhuoneen vanha kaakeliseinä on erityisen rakas – se inspiroi minua vuodesta toiseen.

Toinen Holmaa inspiroiva paikka on suvun mökki Pietarsaareissa.

– Monet maalaukseni ovat saaneet alkunsa Pietarsaaren mökillä, jossa vietän aina osan kesästä. Inspiroidun merimaiseman ja olemisen yksinkertaisuudesta. Maalaan usein rantahiekalla pelkkää kangasta ja jatkan maalauksia talven tullen Turussa.

Syksy Rovaniemellä

Holma saapui Rovaniemelle tuulisena syyskuun lauanteina ja haltioitui kaupungin kauneudesta.

– Haukoin henkeäni kävellessäni syksyisessä kaupun-

gissa. Kemijoen voimallinen läsnäolo! Koivut, lukematomat koivut!

Toinen ylevöittävä kokemus oli Lapin kamariorkesterin konsertti *Voimakkaasti herkkä syysavaus*, jossa erityisesti Arvo Pärtin *Wenn Bach Bienen gezüchtet hätte* eläyditti kuvataiteilijaa.

Klassinen musiikki on Holmalle yksi taiteen tekemistä ja ihmisyyttä ravitseva elementti ja hänen työ-

huoneellaan, vähintään pääsiäisenä, soi Bach.

– Kevät ja erityisesti pääsiäinen on lempivuodenaikani. Työhuoneeni täyttää silloin Bachin Matteus- ja Johannespassiot antautuessani kärsimysviikon intensiiviseen tunnelmaan.

Rovaniemellä Holma valmistelee teoksia Galleria Valossa joulukuussa avautuvaan näyttelyyn ja pitää huolta itsestään.

– Minulle annettiin nuorena taideopiskelijana ohjeeksi pitää huolta itsestäni. En tuolloin ymmärtänyt neuvoa kovinkaan syvällisesti, mutta ajan myötä olen oppinut, kuinka olennaista on pitää huolta taiteilijan instrumentista eli itsestään. Työntekemisen lisäksi aion Rovaniemellä nukkua ja syödä hyvin. •